

آنچه باید درباره‌ی مسائل حقوقی ازدواج بدانیم!

در این مقاله می‌خواهیم حقوق و تکالیف و همچنین مسائل ازدواج را با شما مخاطبان عزیز سایت راسخون به اشتراک بگذاریم. با ما همراه باشید:

در این مقاله می‌خواهیم حقوق و تکالیف و همچنین مسائل ازدواج را با شما مخاطبان عزیز سایت راسخون به اشتراک بگذاریم. با ما همراه باشید:

مفهوم ازدواج در کشور ایران دارای ارزش والایی است. این امر احکام و قواعد و قوانین خاصی دارد. هدف اصلی قوانین و احکام ازدواج برای حمایت از حقوق طرفین عقد می‌باشد. افراد بدون در نظر گرفتن قواعد و قوانین ازدواج موجب ضرر و زیان بزرگی خواهند شد. در این مقاله می‌خواهیم حقوق و تکالیف و همچنین مسائل ازدواج را با شما مخاطبان عزیز سایت راسخون به اشتراک بگذاریم. با ما همراه باشید:

قصد و رضایت زوجین

اولین و مهم‌ترین بحثی که در رابطه با ازدواج دو فرد به میان می‌آید، رضایت زن و شوهر به ازدواج هست. اگر افراد به زور پدر و مادر یا بدون رضایت ازدواج کنند این عقد مورد قبول نمی‌باشد. بنابراین شرط صحت عقد، رضایت قلبی و عقلی طرفین هست و در صورت خواب، بیهوشی، تهدید، اکراه، و... عقد باطل می‌باشد.

اهلیت داشتن طرفین

اهلیت داشتن به معنای عاقل بودن طرفین (مست، بیهوش، مجنون)، بالغ بودن (رسیدن به سن قانونی برای ازدواج)، رشید بودن است.

طبق ماده ۱۰۴۱ قانون مدنی :

«نکاح انات(دختران) ، قبل از رسیدن به سن ۱۵ سال تمام و نکاح ذکور، قبل از رسیدن به سن ۱۸ سال، تمام ممنوع است. مع ذلک در مواردی که مصالحی اقتضا کند، با پیشنهادمدعی العموم و تصویب محکمه، ممکن است استثنائاً معافیت از شرط سن اعطا شود، ولی در هر حال این معافیت نمی‌تواند به انائی داده شود که کم‌تر از ۱۳ سال تمام و به ذکوری شامل گردد که کم‌تر از ۱۵ سال تمام دارند.»

موانع ازدواج

گاهی وقت‌ها افراد در حین ازدواج با مشکلاتی مواجه می‌شود که مانع از ازدواج :

1. خواهر یا برادر رضاعی
گاهی اوقات در زمان کودک بنا به شرایطی، زنی به دختر یا پسری که فرزند او نیست شیر می‌دهد و آنها طبق شرع برادر و خواهر رضاعی هم می‌شوند. یعنی نمی‌توانند با هم ازدواج کنند.

2. شوهر داشتن زن

زنی که متاهل هست یا در عده‌ی فوت شوهر یا طلاق به سر می‌برد. تا پایان عده متاهل به حساب می‌آید و ازدواج با او حرام و خلاف قانون می‌باشد.

3. سه طلاقه یا 9 طلاقه

زن و مردی که سه بار از هم طلاق بگیرند و دوباره ازدواج کنند، اگر بخواهند رابطه زوجیت را دوباره برای بار چهارم شروع کنند باید شرایط و ضوابطی را اجرا کنند. اما در طلاق بار نهم زن و مرد به طور دائم به یکدیگر نامحرم می‌شوند و تا ابد نمی‌توانند با یکدیگر ازدواج کنند.

4. داشتن چهار زن دائمی

در صورتی که مردی چهار زن از عقد دائم دارد نمی‌تواند همسر پنجمی را برای خود اختیار کند.

5. ازدواج با دو خواهر

ازدواج با دو خواهر در زمانی که یکی از خواهر ها در عقد مرد هست، خواهر بعدی نمی تواند همسر دوم مرد گردد. اما اگر پس از طلاق از خواهر یا فوت خواهر، مرد می تواند با خواهر دیگر ازدواج کند.

6. کفر و ارتداد

هیچ زن مسلمانی نمی تواند با مردی که کافر حربی یا کتابی و یا کافر مرتد است ازدواج کند. در مقابل هیچ مرد مسلمانی نمی تواند با کافر غیر کتابی و کافر مرتد ازدواج کند.

7. موانع دیگر ازدواج

موانع دیگری برای ازدواج وجود دارد که زن و مرد به صورت ابدی به یکدیگر حرام می شوند از جمله:

زناى محصنه (زناى زن شوهردار).

لعان (شوهر زن را طى تشریفات قانونی در دادگاه لعنت می کند و اقرار می کند همسرش زنا کرده است).

إفشاء

قذف،

لواط با پسر

لواط پدر و برادر زنى

قرابت به معنای محرمیت نسبی و سببی

دوران نامزدی

هیچ دختر و پسری قبل از انجام عقد ازدواج نمی تواند ادعای گرفتن نفقه یا مهریه را داشته باشد. زیرا هنوز حق و تکلیفی میان آنها صورت نگرفته است.

پیش نیاز عقد نکاح

مهریه

یکی از مهم ترین مسائلی که پیش از عقد یا پس از عقد مورد بررسی قرار گرفته می شود. میزان مهریه تایید شده بین دو طرف است که می تواند به دو صورت:

عندالمطالبه

عند الاستطاعه

در صورتی که در زمان عقد و یا پس از آن مهریه معین نشود. طبق قوانین خاصی که در مقاله های دیگر در همین سایت راسخون به آن اشاره شده است بررسی می گردد. مانند اجرت المثل که طبق تبصره ماده 336 قانون مدنی:

« چنانچه، زوجه کارهایی را که شرعا به عهده وی نبوده و عرفا برای آن کار، اجرت المثل تعلق می گیرد، به دستور زوج و با عدم قصد تبرع انجام داده باشد و برای دادگاه نیز ثابت شود، دادگاه اجرت المثل کارهای انجام گرفته را محاسبه و به پرداخت آن حکم می نماید.»

نفقه

طبق ماده 1107 قانون مدنی:

« نفقه شامل، همه نیازهای متعارف و متناسب با وضعیت زن می شود. مثل مسکن، پوشاک، غذا، اثاثیه منزل و هزینه های درمان و حتی خادم، در صورتی که زن عادت به داشتن خادم داشته باشد و یا به واسطه مرضی، نیاز به آن داشته باشد. در صورت اشتغال و تمکن مالی زوجه، باز هم زوج، موظف به پرداخت نفقه می باشد. »

شرط ضمن عقد

شروط ضمن عقد دارای دو حالت هست:

وظایف یا حقوقی را کم می کند.

به وظایف یا حقوق طرف مقابل اضافه می کند.

آنچه باید درباره ی مسائل حقوقی ازدواج بدانیم!

عموما در عقد ازدواج زوجین خیلی سریع و بدون خواندن شروط ضمن عقد تمامی صفحات را بدون اطلاع امضا می کنند. ما در این مقاله به شروطی که مردان در سند ازدواج به آن تن می دهند و امضا می کنند می پردازیم.

شروط ضمن عقد خود به دو دسته تقسیم می شوند:

شروط از قبل آماده شده در سند ازدواج
شروطی که طرفین پیش از عقد با هم به توافق می رسند.

1. شروط عقد در سند ازدواج

متن شروط عقدنامه ازدواج

1) ضمن عقد ازدواج، زوج شرط نموده که هرگاه طلاق به درخواست زوجه نباشد و طبق تشخیص دادگاه تقاضای طلاق ناشی از تخلف زن از وظایف همسررداری یا سوءاخلاق و رفتار او نباشد، زوج موظف است تا نصف دارایی موجود را که در ایام زناشویی با او به دست آورده یا معادل آن را طبق نظر دادگاه، بلاعوض به زوجه منتقل نماید.

2) ضمن عقد نکاح، زوج به زوجه وکالت بلاعزل با حق توکیل غیر داد که در موارد مشروحه ذیل با رجوع به دادگاه و اخذ مجوز دادگاه پس از انتخاب نوع طلاق خود را مطلقه نماید و نیز به زوجه وکالت بلاعزل با حق توکیل غیر داد تا در صورت بذل از طرف او قبول کند (یعنی اگر زن مهریه خود را ببخشد زن وکالت خواهد داشت این بخشش را به جای شوهرش قبول کند). این موارد عبارتند از:

استنکاف شوهر از دادن نفقه به مدت ۶ ماه به هر عنوان و عدم امکان الزام او به تأدیه نفقه و همچنین در موردی که شوهر سایر حقوق واجبه زن را به مدت ۶ ماه ایفا نکند و اجبار او به ایفا هم ممکن نباشد.

سوء رفتار یا سوء معاشرت زوج به حدی که ادامه زندگی را برای زوجه غیرقابل تحمل نماید.
ابتلای زوج به امراض صعب العلاج به نحوی که دوام زناشویی برای زوجه مخاطره انگیز باشد.
جنون زوج در مواردی که فسخ نکاح شرعا ممکن نباشد.

عدم رعایت دستور دادگاه در مورد منع اشتغال زوج به شغلی که طبق نظر دادگاه صالح، منافی با مصالح خانوادگی و حیثیت زوجه باشد.

محکومیت شوهر به حکم قطعی به مجازات ۵ سال حبس یا بیشتر یا به جزای نقدی که مجموعاً منتهی به ۵ سال یا بیشتر بازداشت شود و حکم مجازات در حال اجرا باشد. در تمام این موارد، در صورتی حق طرح دعوای طلاق برای زن ایجاد می شود که حکم قطعی محکومیت شوهر صادر شود و مرد در زندان باشد.

ابتلای زوج به هرگونه اعتیاد مضر که به تشخیص دادگاه به اساس زندگی خانوادگی خلل وارد آورد و ادامه زندگی را برای زوجه دشوار نماید.

زوج، زندگی خانوادگی را بدون عذر موجه ترک کند و یا ۶ ماه متوالی بدون عذر موجه از نظر دادگاه غیبت کند.

محکومیت قطعی زوج در اثر ارتکاب جرم و اجرای هرگونه مجازات اعم از حد و تعزیر در اثر ارتکاب جرمی که مغایر با حیثیت خانوادگی و شئون زوجه باشد. تشخیص این که مجازات مغایر با حیثیت خانوادگی است با توجه به وضع و موقعیت زوجه و عرف و موازین دیگر با دادگاه است.

در صورتی که پس از گذشت ۵ سال، زوجه از شوهر خود به جهت عقیم بودن و یا عوارض جسمی دیگر صاحب فرزند نشود.

در صورتی که زوج مفقودالثر شود و ظرف ۶ ماه پس از مراجعه زوجه به دادگاه پیدا نشود.

زوج بدون رضایت زوجه همسر دیگری اختیار کند یا به تشخیص دادگاه بین همسران خود به عدالت رفتار ننماید.

شما با امضا زدن زیر تک تک صفحات سند ازدواج، در صورتی که با شرایط فوق رو به رو شوید. همسرتان می تواند خیلی راحت بر مبنای شروط تعیین شده عمل کند. زیرا شما این شرایط را قبول کرده اید و با آن مشکلی ندارید.

2. شروط مازاد در سند ازدواج

مهم ترین شروط ضمن عقد ازدواج شامل این موارد هست:

حق طلاق

حق تحصیل

حق اشتغال

حق خروج از کشور

حق حضانت فرزندان در صورت طلاق

1. حق طلاق

حقی است که مرد چه در زمان عقد چه در ماه ها و سال های بعد از ازدواج می تواند با اراده ای آزاد به همسرش دهد. با این حق زن می تواند، به جای شوهر خود تمام مراحل اداری و قضایی و پروسه طلاق را حضور پیدا کند و احتیاجی به اجازه و امضا یا حضور شوهر در طلاق نیست.

2. حق تحصیل

مرد به همسر خود اجازه خواندن درس را تا هر مقطعی که دوست دارد آزادانه یا با شرایط لحاظ شده ادامه دهد. مرد نمی تواند بعد از دادن چنین حقی به همسر جلودار تحصیل زوجه گردد.

3. حق اشتغال

مرد به همسر خود اجازه اشتغال در هر مکان یا با شرایط لحاظ شده ادامه دهد یا اشتغال یابد. مرد نمی تواند بعد از دادن چنین حقی به همسر خود، جلودار اشتغال وی گردد.

4. حق خروج از کشور

مرد به زوجه خود وکالت بلاعزل می دهد که در هر زمان که بخواهد بدون اجازه کتبی یا شفاهی از همسر از کشور خارج شود مگر در شروط آن محدودیت هایی را لحاظ کرده باشد.

5. حق حضانت فرزندان در صورت طلاق

مرد در عقد خارج لازمی که در هنگام عقد یا بعد از آن شرط می کند اجازه می دهد بعد از طلاق، فرزندشان به طور دائم با هر شرایطی که مادر دارا است؛ حضانت فرزند را به مادرش انتقال دهد.

6. حق تعیین مسکن

مرد در این عقد به همسرش اذن می دهد که در هر شهر و هر مکانی که دوست دارد خانه و زندگی اش را آنجا بنا کند و مرد بدون مخالفت این حق را بپذیرد.

7. حق تنصیف

مرد و زن تصمیم می گیرند که پس از طلاق یا متارکه کلیه اموالی که پس از ادواج و زندگی مشترک به دست آورده اند به طور مساوی تقسیم کنند.

البته شرایطی که ذکر می شود باید عاقلانه و دارای مشروعیت باشد که آن را دادگاه تشخیص خواهد داد. همچنین تنظیم این شروط حقوق نسبتاً برابری را برای زن و مرد به دنبال دارد، و با توجه به این مطلب که مسئولیت تأمین مالی زندگی در هر صورت با مرد است به نظر می رسد تعیین مهریه های سنگین یا مشخص کردن میزان نفقه های بالا در کنار این شروط به دور از انصاف و برهم زننده تعادل زندگی زوجین است و بهتر است از آن پرهیز شود.

سخن آخر

عقد ازدواج از اهمیت بالایی برخوردار هست. پس باید خیلی عاقلانه و با تفکر بسیار این عقد بزرگ را انجام داد زیرا مسائل حقوقی ازدواج مسئولیت های جدیدی به انسان اضافه می کند که اگر نتوان از پس آن بر آمد ممکن است نتایج جبران ناپذیری داشته باشد.

در پایان، از آن جا که آثار ناشی از این شروط بسیار با اهمیت است توصیه می شود برای تنظیم آن محتاطانه، بدون احساسات جریحه دار شده و بدون فکر زیر بار شرایط اضافی و یا نادرست نروید. زیرا بعد از چند سال ممکن است باعث پشیمانی شود.

منبع:

بخش حقوق و قضا سایت راسخون